

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

En inclusorie-cell i Westminster Abbey

Roosval, Johnny

Fornvännen 1938(33), s. 255-256

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1938_255

Ingår i: samla.raa.se

ost. Att för övrigt Värmland ligger i öster, Halogaland i norr från Norges huvudbygder, visste man mycket väl, likaså, att Bergen ligger sydligare än Trondhjem och Stavanger ännu sydligare. Att Irland ligger i väster är också väl bekant. Exempel i vissa partier på var och var annan sida.

Liknande är förhållandet i Håkon Håkonssons saga. Här är det på ett parti gott om exempel på riktningen Oslo—Värmland såsom öster. Något inkonsekvent är författaren med avseende på Bergen, som ibland betecknas som liggande väster, ibland som liggande norr om trakterna kring Kristianiafjorden. Att Göta älv flyter från norr till söder, att alltså den norska sidan, närmast Torskog, ligger väster om floden, vet förf. väl. Att en annan författare⁵ tror att floden, som går ut i Västerhavet, har västlig riktning och sålunda den svenska staden Lödöse förlägges på dess södra strand, är ju ett ursäktligt fel.

Jag summerar: Våra förfäder, speciellt den västnordiska grenen, måste ha väl känt de rätta väderstrecken, efter vilka de manövrerade sina fartyg och indelade sin dag, detta anser jag höjt över varje tvivel. Men denna kunskap behövde knyta sig till omedelbar iakttagelse av de för orientering användbara astronomiska företeelserna. I saknad av kompass och karta kunde de begå svåra fel, då de yttrade sig om orter, som de icke hade för ögonen.

Nat. Beckman

EN INCLUSORIE-CELL I WESTMINSTER ABBEY

På Gotland finnes i vissa kyrkors västparti ett litet rum med ingång från kyrkogården och med utsikt mot kyrkans altare genom en liten glugg. De ha tidigare benämnts »penitensceller» utan att man närmare kunnat förklara deras funktion. I en artikel i Gotlands Allehanda har jag kunnat påvisa att de äro *inclusorier*, byggda för att tjäna till bostad för en frivilligt, för alltid här instängd from kvinna eller man, en *inclus* eller *reclus*. Det var genom en anvisning av min vän Professor Neuss i Bonn, som jag fann denna förklaring. Bevarade inclusorier förefalla att vara mycket sällsynta, de gotländska äro alltså synnerligen rara monument. Nyligen har emellertid i England en *reclus-cell* iakttagits, eller åtminstone gluggen till en dylik. Följande står att läsa i Times Weekly Edition, Febr. 24, 1938, varav Mrs. L. Kingsley Porter, Cambridge (Mass.) vänligen tillställt mig ett urklipp: »Då St. Benedicts kapell (i Westminster Abbey) rengjordes blev Domprostern Goodmans monument tillfälligtvis avlägsnat ur sin nisch och då upptäcktes därbakom en dörr eller lucka av trä, 13 (engelska) tum bred, 15 tum hög. Denna har tydligen kunnat öppna sig in till en nu försvunnen byggnad, som stött mot kapellets yttersida och från vilken dess invånare kunde ha fri utsikt mot kapellets altare.

⁵ Alfreði III, s. 6 f.

Dessa fakta tyda på att *reclusens* cell åtminstone en viss tid varit belägen här. I så fall skulle det varit här som Henry V, enligt en välbekant historia, efter sin faders död tillbragte natten före sin tronbestigning, hemligen besökande en reclus, som levde ett heligt liv i Westminster, och blottande för honom hela sitt livs hemliga synder, så att han blev tvagen i verklig ångers bad.»

Tidigare kända underrättelser om reclusorier i England äro samlade i Rev. Edward L. Cutts' *Scenes & Characters of the Middle ages*, 7th edition, London 1930, s. 120 ff.

De flesta gotländska kyrkor med inclusorium bli behandlade i det f. n. till utgivning förberedda 3:e bandet av Sveriges Kyrkor, Gotlands Kyrkor.

Johnny Roosval

KLEINERE MITTEILUNGEN

Unter der Überschrift *Die Himmelsrichtungen bei den Nordmannen* kommentiert Nat. Beckman R. Ekbloms Aufsatz über dasselbe Thema in *Fornvännen* 1938, H. 2, und führt dabei eine Anzahl Beispiele an, aus denen sich ergibt, dass die Kenntnisse der Himmelsrichtungen bei unsern Vorfahren exakter gewesen sind, als Ekblom es meint. Sie manövrierten ihre Schiffe und teilten ihren Tag nach einer Auffassung von den Himmelsrichtungen ein, die wenig von der richtigen abweicht. Ihre Kenntnis in dieser Beziehung musste aber an unmittelbare Beobachtung der zur Orientierung verwendbaren astronomischen Erscheinungen anknüpfen. Bei dem Fehlen von Karten und Kompass konnten sie grobe Fehler begehen, wenn sie sich über Orte äusserten, die sie nicht vor Augen hatten.

J. Roosval liefert eine Mitteilung über einen in *Times Weekly Edition* von 24. II. 1938 erschienenen Bericht über eine *Inclusoriumszelle* in der *Westminster Abbey*. Derartige Zellen, bestimmt zur Wohnung für einen auf immer eingeschlossen lebenden Büsser, Mann oder Frau, kommen auch in der Westpartie gewisser gotländischen Kirchen vor.